

Dijkverbetering bij uiterwaarde Wolkenberg in Baarn

Arthur Bouma

Onderzoeksvraag

Wat zijn de beweegredenen en daadwerkelijke veranderingen bij de Eemlandse dijk bij Baarn ter hoogte van de Wolkenberg uiterwaarde?

Gebiedsbeschrijving

Aan de oostkant van het dorp Baarn ligt de rivier de Eem. Deze rivier stroomt van Amersfoort naar het Eemmeer. De rivier loopt kronkelig nabij Baarn en dit geldt idem dito voor de dijken. Momenteel worden er werkzaamheden uitgevoerd aan het merendeel van de dijken bij de Eem. Specifiek wordt nu gekeken naar de Wolkenberg uiterwaarde. De uiterwaard bestaat uit waterrietland maar voornamelijk nat grasland¹. Dit land wordt voor agrarische doeleinden gebruikt⁴. De rivier is op dit punt tussen de vijftig en honderd meter breed. Daarnaast broeden er weidevogels in de Wolkenberg uiterwaarde.

Figuur 1: Foto van Wolkenberg uiterwaarde ^[2]

Resultaten

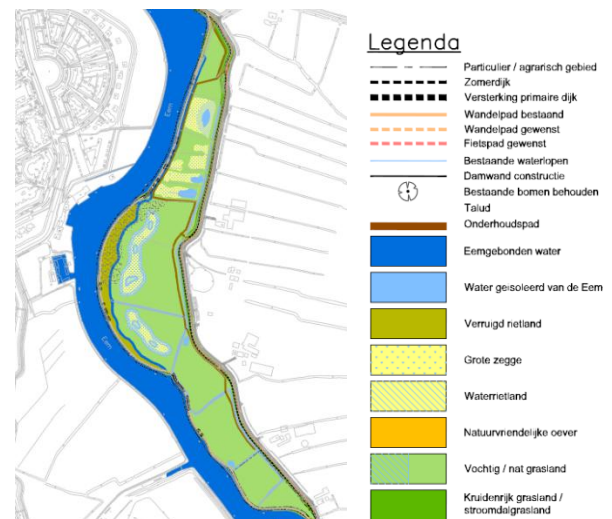
Aan de oostkant van de Eem ligt dijkkring 45. In deze dijkkring liggen onder andere Bunschoten-Spakenburg en een gedeelte van Amersfoort. Uit het MER plan komt naar voren dat dijkkring 45 niet voldoet aan de nieuwe veiligheidseisen, namelijk dat de overstromingskans 1/1250 jaar is. Bij de Eemlandse dijk naast Baarn komt dit doordat de buitendijkse stabiliteit onvoldoende is. Dit is de reden tot werkzaamheden. Er zal een aanberming worden gemaakt van 6,5 meter, welke 90cm boven NAP zal liggen. ^[1]

Aan de andere kant wordt er van de uiterwaarde 10 t/m 60cm afgegraven. Daarnaast wordt een smalle nevengeul van 1,5 meter breed aangelegd. Er zal meer diverse begroeiing geplaatst worden, zoals in figuur 3 weergegeven is. Hierbij moet gedacht worden aan o.a. verruigd rietland, grote zegge en de oorspronkelijke begroeiing: waterrietland en nat grasland. Ook worden er poelen aangelegd, die afgesloten zijn van de Eem.

Figuur 2: Kaart van de omgeving ^[1]

Het plan voor de uiterwaarden is opgesteld door natuurmonumenten en provincie Utrecht, ter bevordering van de biodiversiteit en ecologische waarden. De functie van de Wolkenbergse uiterwaarde zal in plaats van agrarisch gebied naar natuurgebied gaan. Zo kunnen de afgesloten poelen de biodiversiteit van de Eem verhogen, doordat er meerdere typen vissen kunnen leven. De verschillende vegetatie typen zorgen voor een verhoging van de biodiversiteit omdat er meerdere habitats ontstaan, die elk hun eigen fauna aantrekken. De Wolkenberg is daarnaast een aantrekkelijk gebied voor weidevogels, welke ook daar broeden in het voorjaar. Aangezien de Eem behoort tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is het zeer belangrijk dat los van de dijkverbetering wordt gedacht aan de flora en fauna, want de Eem verbindt verschillende natuurgebieden met elkaar

Figuur 3: Toekomstige vormgeving uiterwaarden ^[3]

Conclusie

De primaire beweegreden om de dijk en de uiterwaard aan te passen is om de nieuwe veiligheidsnormen omtrent overstromingsgevaar te kunnen waarborgen. Dit heeft men gedaan door middel van dijkversterking in de vorm van aanberming.

Daarnaast heeft men de biodiversiteit bevorderd door de uiterwaarde gedeeltelijk te veranderen door middel van een nieuwe nevengeul, afgraving en een meer diverse vegetatie.

Referenties

[1]

Archief. (2015, november 30). Opgehaald van Vallei en Veluwe: <http://www.vallei-veluwe.nl/publish/pages/11129/dhv-inrichtingsplan.zip>

[2] Wolkenberg (2015, september 7). Opgehaald van wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Wolkenberg#/media/File:Wolkenberg_i_n_noordelijke_richting_2015_91.JPG

[3] Natuurontwikkeling nabij Eem (2015, november 30). Opgehaald van BügelHaljema: http://bestemmingsplannen.baarn.nl/13FBF859-FA82-41FF-812D-F52C9AFDBA67/t_NL.IMRO.0308.WP0041-OW01.html

[4] a.o. (2013, mei) Ruimtelijke onderbouwing Natuurontwikkeling Bruggematen en Wolkenberg. Waterschap Vallei en Veluwe. Verkregen op: http://bestemmingsplannen.baarn.nl/13FBF859-FA82-41FF-812D-F52C9AFDBA67/b_NL.IMRO.0308.WP0041-OW01_tb1.pdf